

Oponentský posudek bakalářské práce Doris Weiglové

Srovnání situace tlumočnicků znakového jazyka v televizním zpravodajství v České republice a ve Finsku

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta,
Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Bakalářská práce Doris Weiglové je postavena na zpracování informací, které dosud nebyly uceleně zmapovány. Stěžejním přínosem je proto zachycení zkušeností tlumočnicků stojících u zrodu tlumočení v televizním zpravodajství u nás a ve Finsku, autorčina aktivita při shromažďování dat z Archivu organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a ASNEPu a korespondence s aktéry tlumočení ve finském televizním zpravodajství.

Práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol, jejichž obsah diplomantka obohatila o tři ilustrativní fotografie (bohužel jen z finského, nikoli českého zpravodajství) a čtyři přílohy.

V úvodní kapitole (kpt. 2, s. 9-17) autorka nejprve definuje pojem vysílání, upozorňuje na specifická pravidla zpravodajství a posléze - na základě rozhovoru s některými českými tlumočnickými a na základě obecné konfrontace s jinými typy tlumočení - předkládá zřejmě první charakteristiku tlumočení v televizi (nejen v televizním zpravodajství), popisuje její formy, obtíže a úskalí. Domnívám se, že pro čtenáře, který nemá vlastní zkušenost s touto problematikou, by právě tato část mohla být obohacena o obrazovou část.

V navazující kapitole 3 (s. 18-31) diplomantka obrací svou pozornost na tlumočení v televizním zpravodajství v České republice z hlediska historie (shrnuje působení tlumočnicků v tomto typu vysílání a úžeji se zabývá historií Zpráv v českém znakovém jazyce, resp. v české znakové řeči); posléze popisuje také současnou situaci a způsob práce tlumočnicků. Jak již bylo řečeno, kolegyně Weiglová zpracovává své téma ve velké míře na základě osobních rozhovorů s tlumočnickými, jejichž přepis není součástí práce (tj. příloh). Původ a forma těchto rozhovorů jsou nejasné: z některých vybraných odpovědí, jež jsou v práci citovány, usuzuji, že se nemohlo jednat o rozhovory v psané podobě – za které je kol. Weiglová v práci vydává (viz zcela „nečeská“ odpověď J. Švagra, s. 11 a jinde) nebo naopak odpovědi neslyšícího respondenta (např. s. 22, 27). Jednalo se skutečně o písemný rozhovor nebo o diskusi v ČZJ, kterou jste následně přeložila do psané češtiny?

V kapitole 4 (s. 32-41) diplomantka popisuje historii a současnost televizního zpravodajství ve finském znakovém jazyce, kompetence a požadované znalosti jednotlivých zaměstnanců, ze kterých vyplývají shody a rozdíly se situací v ČR.

V kapitole 5 *Závěr* (s. 42-46) asi nebylo potřeba opakovat postup práce a obtíže, které

autorku provázely. Očekávala bych spíše více prostoru pro shrnutí zjištěných informací a případný návrh jejich využití v praktické či teoretické rovině.

Jednoznačně nejslabší rovinou práce je její jazyková stránka; v textu se objevují časté formulační a stylizační chyby či nepřesnosti (s. 10,17,18,19,20,21,22,28,34,37,39,40,41,42,43,44 aj.), které ztěžují porozumění textu a tím i pochopení dané problematiky. U některých tvrzení autorka nedokládá jejich zdroj, častěji se objevuje také chybná interpunkce. V práci s literaturou diplomantka opomenula jen několik nepřesností týkajících se odlišné datace (s. 13 Bertone, 2011, v Seznamu 2012; Solow Neumann, 2011, v Seznamu literatury 2012); některé tituly uvedené v textu chybí v Seznamu literatury (např. Strnadová, Mázerová, 2006), naopak na jiné, v Seznamu literatury uvedené, autorka v textu neodkazuje.

Na závěr mi dovolu položít diplomantce několik dotazů:

- 1) Na s. 12 uvádíte, že se při tlumočení v televizi můžeme setkat s jejími několika různými formami, které rozdělujete do tří základních kategorií. Jsou to formy, které se vyskytují obecně (v tomto případě u nás i ve Finsku)? Platí tyto formy pouze pro tlumočení v televizním zpravodajství?
- 2) Stanovila jste si pro porovnání televizního tlumočení s jinými - Vámi vybranými (z jaké důvodu právě těmito?) - typy tlumočení nějaká kritéria? Pokud ano, mohla byste je uvést a zdůvodnit?
- 3) Co je myšleno textem na s. 16: „*Ani tento typ tlumočení (myšleno tlumočení společenských akcí) se neliší od ostatních, vyjma tlumočení v televizi v tom, že je nezbytná příprava. Ve většině případů se jedná o tlumočení odborných témat. Naopak při tlumočení v televizi příprava dostatečná není.*“? Na základě čeho toto tvrdíte?
- 4) Ve vaší práci mne zaujalo absolutní postavení a role slyšícího editora ve Finsku. Zamýšlela jste se nad tím, z jakého důvodu tomu tak je a co by se stalo v případě jeho absence? Připravuje si nějaké nástupce?
- 5) Jaký způsob zajišťování a realizace zpravodajského vysílání ve znakovém jazyce byste Vy navrhla jako optimální?

Závěr: Bakalářská práce Doris Weiglové (s výhradami) splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a může být podkladem k obhajobě.

Návrh hodnocení: DOBŘE

4. září 2013

Romana Petráňová